

at regulere Lovgivningen med Hensyn til Børns og unge Menneskers Arbejde, i det hele taget Fabriklovgivningen.

Det vil ligeledes være rigtigt, om man indfører en Bestemmelse om, at det her i Loven fastsatte, vedrørende Børns Arbejde, ogsaa skal have Gyldighed for de Børn, der beskæftiges i Hjemmeindustrien. Der burde ligeledes fastsættes Bestemmelser om, at Mellemstrene — det er jo det Forhold, som har medført det saakaldte Udsvedningssystem — skulde have selvstændige Arbejdslokaler; thi Erfaringer netop udefra vise os jo, at man overalt har søgt at omgaa de Bestemmelser, som man saavel i det ene som i det andet af de Lande, der nys bleve nævnte af den højtærede Minister, har fastsat i Fabriklovgivningen. Endvidere burde man fastsætte Bestemmelser om, at Hjemmearbejderne i retlig Henseende kun staa i Forhold til Hovedpersonen, altsaa ikke i Forhold til de saakaldte Udsvedere eller til Mellempersonerne. Det er mig meget magtpaaliggende, naar vi nu skulle til at give en ny Fabriklov, at vi da faa Bestemmelser angaaende Hjemmearbejdet, og jeg tror, at allerede det, jeg nys nævnte fra Tyskland, og de Oplysninger, jeg har givet om Forholdene i vort eget Land, tilstrækkelig have paavist Nødvendigheden af, at der bør ske Forandring med Hensyn til Hjemmearbejdet, at der bør ske Indskrænkninger i Retten til at disponere over Hjemmearbejdet, som man vil.

Selve Lovforslagets enkelte Bestemmelser skal jeg ikke nærmere inlade mig paa, idet forskellige andre Talere have udtalt sig desangaaende, ligesom min Partifælle, Repræsentanten for Københavns 10de Valgkreds (J. Jensen), indgaaende har berørt dem. Kun en enkelt Bestemmelse kunde jeg have Lyst til at opholde mig ved. Maa jeg sige, at det undrer mig noget, naar der i § 11 staar, at „Afvigelser fra de i §§ 4, 5 og 7“ — vedrørende Børnenes Alder og Arbejdstiden og Kvinder — „givne Bestemmelser kunne ikke finde Sted med mindre Naturomstændigheder, Ulykkeshændelser eller andre uforudsete Begivenheder have forstyrret den regelmæssige Drift.“ Der skulde vel i Stedet staa: andre *lignende* uforudsete Begivenheder; for det har vel næppe været Meningen at komme ind paa, at der skulde kunne tillades en Fortolkning af dette saaledes, at hvor der f. Eks. var Konflikt angaaende Arbejdsforhold, paaført enten fra den ene eller anden Side, skulde Indenrigsministeren kunne dispensere, og

unge Mennesker og Kvinder have Ret til at optræde som en Art Skruebrækkere. Jeg antager, at det blot er en Forglemmelse, at dette lille Ord „lignende“ ikke er føjet til.

Jeg var netop ganske ung Mand, da den Fabriklov, vi nu have, løb af Stabelen, og arbejdede den Gang paa en større Fabrik her i Byen. Da vi netop arbejdede i et meget usselt Lokale, vare vi glade ved Loven og ventede os noget af den; men det viste sig desværre, at der ikke var Tale om at forandre noget ved Lokalerne. I de Lokaler, jeg den Gang arbejdede i, sidder der akkurat det samme Antal Personer, og Lokalerne ere akkurat af samme Beskaffenhed, som de vare i 1873. Det forekommer mig derfor, at Overgangsbestemmelserne i § 23 og ligeledes Bestemmelserne om, at nuværende Fabriklokaler kunne bibeholdes, bør forandres. Det bør ikke være saaledes, at en Mand om 25 Aar kan staa frem her i Rigsdagen og sige: Ja, den ny Fabriklov, vi fik den Gang, var jo af en saadan Beskaffenhed, at vi i Virkeligheden have samme daarlige Lokaler som nu, og man maa vente, indtil der ved Ildsvaade sker noget, at Fabrikbygningen brænder ned og lignende, før der rettes noget paa de gamle Lokaler. Det er der ingen Grund til. Det er indlysende, at man maa give Fabrikejerne den fornødne Overgangstid til at indføre noget nyt, til at skaffe sig ny Lokaler eller andre de gamle, saa de blive mere tidssvarende. Men naar man der gik til et Aaremaal af 5 Aar, vilde jeg anse den Tid for fuldstændig tilfredsstillende.

Saa er der Bestemmelsen i § 2 vedrørende de 5 Arbejdere. Jeg kunde her have Lyst til at rette en Forespørgsel til den højtærede Indenrigsminister om, hvad Grunden er til, at man har bibeholdt dette Tal. Der er i Lovforslaget gjort gældende at de Virksomheder, der falde ind under Tilsynet med Maskiner efter Loven af 1889 eller anvende mekanisk Drift, komme ind under Loven, men andre Virksomheder, som beskæftige 5 Arbejdere eller under 5 Arbejdere, ere ikke pligtige til at komme ind under Loven. Det forekommer mig, at Tallet er noget umotiveret, og jeg finder ikke i Bemærkningerne til Lovforslaget angivet Grundene, hvorfor man har opretholdt dette Tal, som hidrører fra Loven af 1873. Det er jo saaledes, at en Del af Formaalet med dette Lovforslag ogsaa er at sikre voksne Arbejdere. Det hedder nemlig i Bemærkningerne til Lov-